

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/61/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113227634
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8113227634.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatory Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci navrhovateľky: M. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. M. XX, A., zast. Q. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. M. XX, A., proti odporcovi: O. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, Krivany, zast. JUDr. Marekom Gulom, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná 29, o zvýšenie výživného, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 14C/254/2013-31 zo dňa 18.12.2013 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v jeho napadnutej časti, t. j. okrem výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zmenil rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 24P/70/2005-60 zo dňa 07.02.2006 vo výroku o výške výživného pre navrhovateľku tak, že od 25.09.2013 zvýšil výživné zo strany odporcu pre navrhovateľku zo sumy zodpovedajúcej 30 % životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, na sumu 120,- eur mesačne, ktoré odporcovi uložil platiť navrhovateľke vždy do 15.-teho dňa v mesiaci.

Dlžné výživné za obdobie od 25.09.2013 do 31.12.2013 v sume 297,18 eur povolil odporcovi splatiť v splátkach po 20,- eur mesačne spolu s bežným výživným s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

V prevyšujúcej časti návrh zamietol.

Náhradu trov konania účastníkom n e p r i z n a l .

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 163 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, §§ 62 ods. 1 až 5; 75 ods. 1; 77 ods. 1; 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine (č. 36/2005 Z. z.), pričom konštatoval, že zvýšenie výživného je primerané s ohľadom na odôvodnené potreby navrhovateľky, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery odporcu. Výživné zvýšil na sumu 120,- eur mesačne, pričom mal za to, že odôvodnené potreby navrhovateľky sú nepochybne vyššie vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o ženu, ktorá je študentkou gymnázia a pripravuje sa na vysokoškolské štúdium. Poukazujúc na schopnosti, možnosti a majetkové pomery odporcu nevyhovet návrhu navrhovateľky v celom rozsahu a tento v prevyšujúcej časti zamietol.

Zamietnutie návrhu v prevyšujúcej časti sa týka taktiež jeho zamietnutia za obdobie od 23.09.2013 do 25.09.2013, keďže zvýšenie výživného možno priznať iba od podania návrhu a taktiež v časti návrhu, ktorým navrhovateľka žiadala zaplatiť dlžné výživné za obdobie marec 2006 - september 2013 v sume 1.948,31 eur jednorázovo najneskôr do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, keďže o tomto nároku už bolo súdom rozhodnuté v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 24P/70/2005, pričom z tohto rozhodnutia vyplýva, že odporca mal výživné uhrádzať vždy do 15.-teho dňa v mesiaci vopred. V tejto časti návrhu sa jedná o prekážku rozhodnutej veci, preto návrh v tejto časti zamietol.

Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že rozhodol o povolení splácať dlžné výživné za obdobie od 25.09.2013 do 31.12.2013 v celkovej sume 297,18 eur v splátkach po 20,- eur mesačne spolu s bežným výživným. Pri určení sumy dlžného výživného vychádzal zo skutočnosti, že suma 30 % životného minima na nepľnoleté nezaopatrované dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona od 01.07.2013 je 27,13 eur, čo predstavuje za obdobie od 15.09.2013 (správne od 25.09.2013) do 30.09.2013 pomernú sumu 5,43 eur a za ďalšie 3 mesiace 10, 11, 12/2013 sumu 81,39 eur, t. j. spolu 86,82 eur, keďže o výživnom v takejto výške už bolo právoplatne rozhodnuté a výživné, ktoré má odporca uhrádzať od 25.09.2013 do 31.12.2013 predstavuje sumu 3 x 120 eur + pomerná časť za mesiac september 24,- eur, t. j. spolu 384,- eur - 86,62 eur = 297,18 eur, čo predstavuje dlžné výživné.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa ust. § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku konštatujúc, že úspech a neúspech účastníkov v konaní bol v podstate rovnaký, preto účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku okrem výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca. V odvolaní uviedol, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Odporca súhlasí s tým, že od poslednej úpravy výživného došlo ako na strane maloletého (navrhovateľka už nie je maloletá), tak i na strane otca k zásadným zmenám pomerov, ktoré odôvodňujú zvýšenie výživného. Spornou otázkou ostáva výška zvýšenia výživného. Navrhovateľka vyčíslila svoje mesačné náklady na úrovni 530,- eur mesačne (ošatenie, strava, hygiena cca 270,- eur, cestovné 30,- eur, stravné 28,- eur, krúžky 50,- eur, učebnice cca 125,- eur, záľuby cca 35,- eur). Táto suma je premrštená. Vzhľadom na to, že matka deklaruje mesačný príjem na úrovni 346,- eur, ani s celým príjmom jej matky (starej matky navrhovateľky), ktorá donedávna bývala v ich spoločnej domácnosti, by nedokázala zabezpečiť pokrytie takto vyčíslených výdavkov. Navrhovateľka má brata, ktorý s nimi žije v spoločnej domácnosti a tento je študentom strednej školy. Aj o neho sa stará matka a v konaní uviedla, že jej mesačné náklady na pokrytie jeho potrieb sa pohybujú na úrovni 650,- eur. Podľa matky sú mesačné náklady na dve deti vo výške 1.180,- eur. K tomu je potrebné prirátavať náklady na bývanie.

Z uvedeného podľa odporcu vyplýva, že matka navrhovateľky by potrebovala na pokrytie všetkých deklarovaných nákladov sumu okolo 2.000,- eur, pričom reálne by to nebola schopná zabezpečiť z príjmu, ktorý deklaruje. Tieto náklady nemôžu byť reálne a predstavujú skôr želanú skutočnosť. Odporca si je vedomý, že výživné má prednosť pred všetkými ostatnými príjmami (zrejme výdavkami), ale mal by mať možnosť uspokojiť svoje vlastné životné potreby aspoň v rozsahu minimálneho štandardu. Vzhľadom na iné prebiehajúce konania vo veci sp. zn. 24P/353/2013 o zvýšení výživného pre maloletého O. W., kde bolo zatiaľ neprávoplatne rozhodnuté o zvýšení výživného na maloletého na sumu 120,- eur mesačne, po priznaní výživného v uvedenej výške na obe deti a po odpočítaní nevyhnutných nákladov na dopravu do zamestnania, úhrady nákladov na bývanie a zdravotnú starostlivosť ostane odporcovi suma, ktorú s prihliadnutím na všetky okolnosti nemožno považovať za takú, ktorá by postačovala na zabezpečenie minimálneho štandardu. Matka odporcu, ktorá s ním žije v spoločnej domácnosti, je vo veľmi zlom zdravotnom stave a jej dôchodok nepostačuje ani na úhradu jej nákladov na živobytie a lieky. Odporca je nútený matku dotovať a nie je pravdou, že de facto disponuje dvomi príjmami. Ak súd prvého stupňa vyhodnotil, že odporca je v rámci svojich možností schopný plniť výživné na jedno dieťa vo výške 120,- eur mesačne, vec nesprávne právne vyhodnotil. Odporca je schopný podieľať sa na výžive maloletého (navrhovateľka je plnoletá) sumou 40 - 50 eur mesačne, a to aj s prihliadnutím na predpokladané skoré judikovanie zvýšenia druhej vyživovacej povinnosti. Predpokladá, že po reorganizácii siete záchranných sietí sa mu podarí zabezpečiť výkon práce v menšej vzdialenosti

a ušetrené prostriedky za cestovné do práce by poskytol deťom. Ak by súd rozhodol o zvýšení výživného v ním navrhovanej sume, podľa svojich možností by prispieval aj nad rámec určenej povinnosti. Pri vysokej vyživovacej povinnosti hrozí, že sa dostane do omeškania s plnením výživného, čo by mohlo mať pre neho fatálne následky. V rámci prípadnej exekúcie by mohol prísť o vodičský preukaz a keďže sa živí ako vodič, viedlo by to k skončeniu pracovného pomeru. Dostal by sa tak do platobnej neschopnosti, čo by uškodilo maloletému.

Na základe uvedeného odporca žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

K odvolaniu odporcu sa vyjadrila prostredníctvom svojej zástupkyne navrhovateľka. Vo vyjadrení uviedla, že odporca sa sám z vlastnej iniciatívy o ňu nezaujímal, nestaral sa o jej potreby, minimálne 8 rokov neplatil ani minimálne výživné. Všetky potreby zabezpečovala len matka za pomoci svojej rodiny. Odporca sa dobrovoľne vzdal svojho majetku a príjmov ktoré mal, zabezpečoval zhodnocovanie nie svojho majetku, keď investoval peniaze, ktoré tvrdil, že boli pre deti, do rekonštrukcie domu, ktorý mu nepatrí. Išlo určite o nemalú sumu a odporca tento obnos mal, keď v roku 2005 práve na základe jeho návrhu mu bolo znížené výživné na 30 % životného minima. Navrhovateľke neprispel ani na základe potreby, štúdium, ale do rodinného domu investoval. Odvolanie odporcu je účelové.

Pokiaľ odporca v odvolaní poukazuje na zlý zdravotný stav svojej matky, odporca má 5 súrodencov, ktorí sú povinní dbať o starostlivosť o svoju matku a odporca má predovšetkým dbať o to, aby si v prvom rade plnil vyživovaciu povinnosť voči vlastným deťom, ktorým neprispieval na výživu, dôsledkom čoho je jeho dlh na výživnom. Odporca sa snaží oddaľovať plnenie si vyživovacej povinnosti, s ktorou je už teraz v omeškani a svojim správaním a postupom potvrdzuje, že nemá záujem platiť výživné na deti.

Na základe uvedeného navrhovateľka žiadala rozsudok v jeho napadnutej časti potvrdiť.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich mu z ustanovenia § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p. vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 01.07.2014 a zistil, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov (§ 163 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine).

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine).

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine).

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine).

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine).

Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov (§ 78 ods. 3 Zákona o rodine).

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, ako aj s dôvodmi tam uvedenými. Prvostupňový súd správne porovnal zmenu pomerov na oboch stranách účastníkov konania a správne zistil potrebu zmeny pôvodného súdneho rozhodnutia.

K odvolacím námietkam odporcu odvolací súd na doplnenie konštatuje, že súd prvého stupňa pri určení výživného správne vychádzal z odôvodnených potrieb navrhovateľky a z možností, schopností a majetkových pomerov otca.

Súdom prvého stupňa v tejto súvislosti bolo správne konštatované, že vzhľadom na to, že navrhovateľka je ženou, študentkou gymnázia pripravujúcou sa na svoje budúce povolanie na vysokej škole, určené výživné vo výške 120,- eur nepokrýva všetky jej odôvodnené potreby a výživné v takejto výške určil len vo vzájomnej súvislosti so sociálnym statusom odporcu.

Odporcom navrhovaná výška výživného v sume 40 - 50,- eur mesačne nemôže byť vzhľadom na všetky okolnosti na strane navrhovateľky postačujúcou, neodôvodňuje ju ani možnosti, schopnosti a majetkové pomery odporcu, ktoré boli v doterajšom konaní náležite zistené a ani okolnosť, že odporca má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému bratovi navrhovateľky, ktorá mala byť určená rozsudkom vo veci Okresného súdu Prešov sp. zn. 24P/353/2013 tiež vo výške 120,- eur, a ktorý rozsudok do rozhodnutia v tejto veci ešte nenadobudol právoplatnosť.

K odvolacej námietke odporcu, že aj keď rešpektuje prednosť výživného pred inými výdavkami, má mu byť zabezpečená možnosť uspokojiť jeho vlastné životné potreby aspoň v rozsahu minimálneho štandardu, odvolací súd konštatuje, že dieťa má zo zákona právo na výživu. Explicitne je rodičom uložená povinnosť plniť si túto vyživovaciu povinnosť, pričom každá povinná osoba musí vždy, aj na úkor svojho minima, zabezpečiť výživu dieťaťa. Dieťaťu je v zmysle zákona priznané právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

Zákon o rodine teda nepredpokladá pri plnení vyživovacej povinnosti potrebu zachovať na strane povinnej osoby nejaký minimálny štandard, ale povinnosť aj na úkor minima podieľať sa na výžive dieťaťa.

Vzhľadom na skutočnosť, že odporca doposiaľ nad rámec minimálneho výživného navrhovateľke ničím neprispel, nekontaktoval sa s ňou, nemožno prihliadať na príslub odporcu, že v prípade určenia ním

navrhovaného výživného (40 - 50 eur) by v prípade organizačných zmien zamestnávateľa a zmeny miesta výkonu práce, kedy by ušetril finančné prostriedky, poskytoval by navrhovateľke výživné nad rámec ním navrhovanej sumy. Doterajšie správanie sa otca nasvedčuje práve opaku, keď napr. finančné prostriedky určené na výživu jeho detí použil na rekonštrukciu domu, ktorý patrí jeho bratovi.

Tak, ako správne zistil súd prvého stupňa, odporcovi po splnení vyživovacej povinnosti po 120,- eur mesačne na každé z jeho detí zostane k dispozícii cca 297,- eur, ktorú sumu nemožno považovať za takú, ktorá by mala mať pre život odporcu fatálne následky, keďže jeho príjem je suma cca 537 Eur mesačne. Za situácie, keď odporca sa vzdal majetku rodinného domu, do ktorého investoval svoje finančné prostriedky, bolo nutné pri stanovení výšky výživného zohľadniť aj u vedené skutočnosti.

V tejto súvislosti úvahy odporcu o prípadnej exekúcii a jej dôsledkoch (strata vodičského preukazu) považuje odvolací súd za čisto hypotetické a konštatuje, že aj z morálneho hľadiska povinnosť zabezpečiť výživu dieťaťu by mala vo vzťahu k otcovi pôsobiť motivujúco v tom smere, aby sám aktívnejším spôsobom hľadal možnosti uspokojovania potrieb oprávnenej osoby (aj svojich). Plnenie vyživovacej povinnosti má byť predovšetkým dobrovoľné, motivované skutočnosťou, že jej plnenie umožňuje zabezpečiť odkázanej osobe jej relevantné odôvodnené potreby.

Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že odporca neuviedol v odvolaní také relevantné dôvody, ktoré by boli spôsobilé vzbudiť pochybnosť o tom, že určené výživné pre navrhovateľku vo výške 120,- eur je neprimerané.

Preto odvolací súd rozsudok v jeho napadnutej časti v súlade s ustanovením § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny potvrdil.

Odvolaním nebol napadnutý výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh v prevyšujúcej časti zamietnutý, preto v zmysle ust. § 206 ods. 2 O. s. p. tento výrok nadobudol právoplatnosť. Odvolací súd len dodáva, že nie je možné zamietnuť návrh s odôvodnením, že je tu prekážka rozhodnutej veci - res iudicata, lebo ide o neodstrániteľnú prekážku konania vo veci, kedy je potrebné konanie zastaviť.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, lebo podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. V odvolacom konaní neúspešný odporca by nemal právo na náhradu trov odvolacieho konania a úspešná navrhovateľka si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila a ani jej preukázateľné trovy nevznikli. Keďže ani jeden z účastníkov konania nepodal návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania, odvolací súd o nich nerozhodoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.